

2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

3. Москвичова А. Як працює «Поліна» – поліція проти домашнього насильства. Офіційний сайт Радіо «Свобода». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28602166.html>.

4. Департамент комунікації МВС України. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/10801_U_2017_roci_proekt_POLINA_bude_masshtabovaniy_shche_na_tri_lokacii__Anastasiya_Dva_FOT_O_INFOGRAFIKA.htm.

5. Розпочато ряд тренінгів для мобільних груп «ПОЛІНА». ukraine.unfpa.org. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/news/>.

Бромарецька Д. О.,

студенка 4-го курсу спеціальності
«Психологія» Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук, старший
викладач кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ
Дідух М. М.

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ФАХІВЦІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ НАСИЛЬСТВА

У сучасному світі економічні і соціальні зміни, що відбуваються в державі та соціумі, пред'являють підвищені вимоги до мобільності та адаптивності поведінки людини, її особистої відповідальності за свою професійну кар'єру, що актуалізує поняття професійного самовизначення.

Професійне самовизначення є динамічним процесом, що сприяє формуванню особистістю системи своїх базових відносин, оволодіння якими дозволяє діяти в мінливих ситуаціях буденного життя. У сучасний період професійне самовизначення загалом нелегкий та довготривалий процес, який охоплює значний період життя людини. Його дієвість обумовлюється рівнем узгодженості психологічних можливостей людини зі змістом та зобов'язаннями професійної

діяльності, а також сформованість в особистості здатності пристосовуватись до нестійких соціально-економічних умов з огляду на влаштування своєї професійної кар'єри [1].

Для уточнення змісту поняття професійного самовизначення у різних аспектах необхідно розкрити терміни «професія» та «самовизначення». Загалом, професія – це вид трудової діяльності, що вимагає визначеної підготовки та є джерелом матеріального забезпечення існування людини. Вона також характеризується як система знань, умінь і навичок, властивій кожній особистості. Поняття «самовизначення» цілком співвідноситься з такими актуальними поняттями сьогодення як самоактуалізація, самореалізація та самовизначення тощо.

Мабуть, не знайдеться жодної людини, яка не усвідомлювала б, наскільки в нашому суспільстві поширене насильство. В усіх частинах світу росте кількість насильницьких злочинів. Статистика красномовно свідчить про те, з якою частотою люди вчиняють злочини. Нам хочеться думати, що у своїй родині ми завжди, як у надійному притулку зможемо укритися від стресів і перевантажень неспокійного світу. Що б не загрозувало поза будинком, ми сподіваємося знайти захист і підтримку в любові тих, з ким ми підтримуємо найближчі відносини. Однак для багатьох людей бажання знаходження сімейного спокою виявляється нездійсненим, тому що їх близькі є скоріше джерелом загрози, чим надійності і безпеки. Тривожна статистика випадків побиття дружин чоловіками і жорстоким поводженням з дітьми і людьми похилого віку доводить, що насильство в родині стало настільки ж звичайним, як насильство на вулицях міст.

Проблема насильства вимагає комплексного підходу та спільних зусиль фахівців психологів, педагогів, соціальних педагогів, працівників правоохоронних органів та громадськості. Зупиняючись на психологічній допомозі, фахівці такі, як психологи, психотерапевти, соціальні працівники, працюють та допомагають в неспеціалізованих закладах (наприклад, в соціальних службах, в школах в якості психологів, в системі загального психологічного консультування або в якості психотерапевтів). Закон передбачає створення спеціалізованих служб, де надається психологічна допомога жертвам насильства.

Потерпілий від насильства (жертва) – особа, як постраждала від фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства з боку іншої особи. Зустрічаються в будь-яких верствах суспільства – це можуть бути люди будь-якої раси, релігії, рівня освіти та доходу. Насильство можуть зазнавати люди будь-якого віку та будь-якої сексуальної орієнтації.

Під аб'юзом ми будемо розуміти образи, фізичне, моральне, економічне, сексуальне чи психологічне насильство однієї людини по відношенню до іншої. Та людина, яка примушує до чогось, ображає, змушує робити дії, які неприємні іншій людині, відповідно, є аб'юзером [2].

Причиною чому одна особа впливає на психіку іншої різноманітні, найпоширеніші: потреба у самореалізації та самоствердження за рахунок іншого, труднощі у невмінні висловлювати свої бажання та думки, минулий досвід, фінансова залежність від іншого, сприйняття насильства як норми у поведінці, пропаганда насильства у ЗМІ, кіно, відеоігри, психологічні відхилення у вигляді перенесеної психологічної травми.

Жертви домашнього насильства піддаються колосальній та хронічній психологічній травматизації, внаслідок котрої часто страждають від психічних розладів. У постраждалих може зростати схильність до суїциду, депресії, алкоголізму, наркоманії, бродяжництва, патологічного накопичення негативних емоцій [3].

Проблема ускладнюється ще й тим, що значна частина постраждалих від насильства – вихідці з неблагополучних верств або «діти вулиці», в долях яких мало хто зацікавлений. Іноді діти розраховуються власними стражданнями і навіть життям батьківську потребу в самостверженні, прагненні дорослих влаштувати особисте життя, стають заручниками різного роду адикцій батьків і постійно роздратованих матерів. Розв'язати проблему насильства можна тільки у разі спільної роботи фахівців в сфері надання психологічної, соціальної, медичної та правоохоронної діяльності.

Таким чином, професійне самовизначення фахівців, які надають допомогу жертвам насильства займає невід'ємну складову високого професіоналізму, відповідальності, порядності за свою нелегку і в той же час благородну професію.

Список використаних джерел

1. Магомедова М. Г. Професійне самовизначення особистості. Концепт. 2016. Т. 15. С. 26–30.

2. Насильству немає виправдання : добірка матеріалів на допомогу протидії насиллю / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Т. І. Касьяненко, Ж. П. Швачко – Суми, 2017. 33 с.

3. Попередження домашнього насильства : навч. посіб. для консультантів «Гарячих ліній» / Краснова О. В., Калашник О. А. Київ, 2016. 90 с.

Васюта Ю. В.,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
2-го курсу навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

професор кафедри криміналістики та
судової медицини Національної академії
внутрішніх справ, доктор юридичних
наук, професор ***Чорноус Ю. М.***

ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Проблема домашнього насильства визнана на міжнародному рівні, про це свідчить прийняття низки міжнародних нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, які слугують стандартами для національного законодавства.

У контексті євроінтеграційних процесів, з урахуванням положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція) від 11.05.2011, Україною прийнято Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229-VIII [1; 2]. Відповідно до Закону домашнє насильство – це діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не